

22 листопада – день Пам'яті жертв **ГОЛОДОМОРУ**

Поважай свій Рід. Вшануй його пам'ять.

Проживи цей день на **одну** скибку хліба

22 листопада -

День вшанування жертв Голодомору

svoi.in.ua

Запали свічку!

1932-1933

Термінологія

Щоб дати означення масовому голоду 1930-х років, очевидці і дослідники використовували різні назви. Роберт Конквест назвав свою книгу «Жнива скорботи». Семен Старів назвав свої спогади «Страта голодом». Широко вживалося поняття «штучний голод», а також «навмисно організований голод».

У СРСР сам факт масових смертей від голоду замовчувався комуністичним режимом і навіть старанно приховувався. Під час скорботних заходів пам'яті в США і Канаді на відзнаку 50-х роковин трагедії в компартійній інструкції говорилося: «нам невыгодно по данному вопросу вступать в открытую полемику с зарубежными националистическими писателями». 1986 року Іван Драч перший в Україні публічно вжив запозичене в діаспори слово «голодомор» зі зрозумілою всім етимологією: голод і мор. В Україні вперше голод 1932–1933 років почали визнавати лише в 1988. Того року письменник Олекса Мусієнко вжив слово «Голодомор», яке швидко стало загальноприйнятим в українській публіцистиці, а з неї перейшло і до наукової історичної літератури.

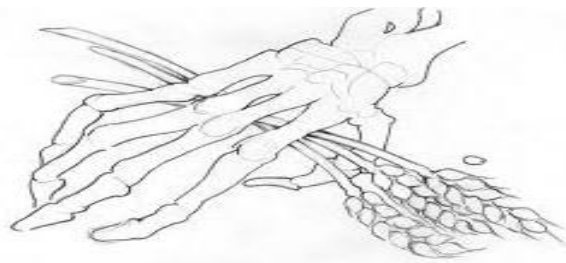
Голодомор в Україні 1932-33 років

- **Причини голодомору.** В історії бурхливого ХХ-го століття голодомор 1932-33 років був другим масовим голодом на території України.
- **Перший масовий голод,** що розпочався відразу ж після закінчення громадянської війни та придушення української революції, охопив значну частину України: Запорізьку, Донецьку, Катеринославську, Миколаївську, Одеську губернії. Найбільш постраждали від голоду колишні Харківська і Київська області (теперішні Полтавська, Сумська, Харківська, Черкаська, Київська, Житомирська). На них припадає 52,8% загиблих. Смертність населення тут перевищувала середній рівень у 8-9 і більше разів.
- **Причини голоду частково мали об'єктивний характер** - посуха 21-го року, економічні наслідки Світової та громадянської воїн, але найголовнішими чинниками стали: крах сільськогосподарської практики тодішнього режиму, скорочення посівних площ у колишніх хлібородних районах внаслідок політики воєнного комунізму, директивні методи компартійного керівництва, яке розподіляло наявні продресурси на користь промислових центрів, передусім тих, що знаходилися поза межами України.
- **Голод 1932-33 років охопив ті ж самі регіони України, але цього разу його спричинили, насамперед, політичні чинники.** Потрібно було винищити численний прошарок заможних і незалежних від держави селян-підприємців.

Початок репресій.

«Закон про п'ять колосків»

- 19 квітня 1932 Політбюро ЦК ВКП(б) прийняло постанову «про насіннєву позику Україні». Як виняток, позика відпускалась безвідсотково, але з «централізованих ресурсів всередині України». Держава забрала зерно, а потім дозволяє використати зерно, зібране в Україні, для потреб України, не залучаючи зовнішні ресурси. Аж 12 тис. тонн і лише 3 тис. тонн для продовольчої допомоги колгоспникам.
- Станом на 17 травня 1932 в Україні не було запасів борошна, що зафіксовано постановою Політбюро ЦК КП(б)У «Про заходи щодо виконання постанов ЦК ВКП(б) про продовольчу допомогу Україні»: з 6,5 млн пудів зерна, відпущених Україні, Політбюро просило завезти 1,5 млн борошном, «зважаючи на повну відсутність в Україні запасів борошна».

Завжди пам'ятай!

Зі спогадів... незабутніх людей.

"Який голод, питаєте, був? Те, що собак та котів виїли – те дрібниця. Те, що дохлятину із скотомогильника, щоб власті не бачили, тягали – теж ніщо. Серед зими почали мертвяків одривать і їсти, а тоді й за живих взялися. Чегринець, той вкрав у Сахнихи хлопця, зарізає та й з'їв. Гарне таке хлоп'ятко було, Панасиком звали, тільки рученята мати в зарізяки отняла, під порогом лежали..."

(Із спогадів Михайла Миколайовича Котенка, с. Дзюбівка, Сумська обл.)

Кровопролиття на Дністрі (Розстріляно селян за спробу перетнути кордон)» — замітка у румунській газеті «Glasul Bucovinei» від 27 лютого 1932 року

Prăpădul dela bolșevici
Vărsarea de sânge dela Nistru

Nu s-a scutit pînă din Rusia sovietică din
pe străzile de noapte în care întregul aceluiașor
Conducătorii repubblicii sovietice de pe
Nistru au aruncat mai apoi trecuți pe piept din
un mîștel de ale lor pe porții foarte ac-
tate, ca să arate că în Rusia bolșevică sunt de
la din belug, dragi Doamne, și că lumea
trebuie să înțea. Bine înțea că din capul lo-
rului stăruie n'a erizat în creșterea apăsătoare bol-
șevici, și ochii lor frîdă pînă astăzi cu aji-
vă. Păd e că în Rusia bolșevică de pe Nistru
au arătat laudă. Norodul de acolo nu aște-
de de foame, frig, boli și spăim de tot felul,
sau pînă de săpînă blăstămă la bol-
șevici.

De neapăsare de acolo se vorbesc mereu
fapt că în trei pe asocia Nistru, pe pînă din
dăruire. Au fugit la noi chin și soldați
bolșevici și arma cu tot ca să acopă de nevoile
a stăruie din Rusia sovietică. În noaptea de
14 și 15 Martie 60 de țărani moldoveni au
horod și ei să treacă Nistru la noi. Fără ob-
stacol de grăniceri bolșevici, așchia în frîd,
la mîia vîrbă, mai multe auve de focuri a-
păsărilor ce voiau să înțea din țara bolșevică.
Iar o vîrsare de sânge cum nu s'a mai po-
tut. 40 de țărani au murit și cîmp de glorio-
le bolșevici, iar 20 au trecut la noi, vedînd
pe din dăruire de grîn.

Și astăzi fapt dureros dovedește că în țara
bolșevică este mare prapad și teroare. Ză-
dăruire stăruie bolșevici și astăzi din
țara lor, decorează lumea pe bîne de pe pînă
din.

Шпальта, присвячена Голодомору в американській газеті «Chicago's American»

CHICAGO'S AMERICAN

HUNGER, DESPAIR, DEATH IN UKRAINE AGONY

Soviet Starving Tell Own Stories Jailed for Eating Dogs

PAWNS OF TRAGEDY IN UKRAINE

BEING TO TEST BEAUTY AIDS

1933

Лік Голодомору

Жертви голоду на вулицях Харкова, 1933 рік.

Після запровадження всіх цих заходів і обмежень, вже на початок 1933 року більшість селян України залишилися без їжі. Згідно свідчень Федора Коваленка з села Лютенька Гадяцького району тодішньої Полтавської області, які зафіксовані в тритомнику свідчень, виданих у 1990 році Комісією з українського голоду 1932–1933 років в Конгресі США: «В листопаді і грудні 1932 року забрали все зерно, картоплю, все забрали, включно квасолю і все, що було на горищі. Які дрібні були сушені груші, яблука, вишні — все забрали».

Території, населені українцями у 1918–1920 роках. Матеріали Паризької мирної конференції.

Території з найбільшою втратою населення внаслідок голодомору.

Розселення німецької меншини на півдні України, 1932 рік

Країни, які офіційно визнали Голодомор актом геноциду.

Наслідки голодомору.

Історики і демографи сперечаються навколо кількості жертв голодомору, виголошуючи різні дані від 3 до 10 мільйонів. Найвірогідніше, враховуючи матеріали перепису населення 37-го року, втрати населення внаслідок повного фізичного виснаження, тифу, кишково-шлункових отруєнь, канібалізму, репресій, самогубств на ґрунті розладу психіки та соціального колапсу, жертви становили близько 7 мільйонів чоловік на теренах України. Вчені продовжують вивчати архівні джерела, з'ясовуючи абсолютні та відносні дані кількості жертв голодомору. Очевидно, критерієм масштабності трагедії є не лише цифри, а й здатність кожної людини сприймати чуже горе, як своє. Всеосяжність національної катастрофи 33-го можна збагнути лише глибиною внутрішнього потрясіння кожного, хто вважає себе цивілізованою людиною. За антиукраїнською спрямованістю та масштабністю застосування, голод 33-го року виявився найжахливішою зброєю масового знищення та соціального поневолення селянства, якою скористався тоталітарний режим в Україні. Політико-правова оцінка голоду 32-33-го років вимагає нетрадиційних історико-політологічних методик з'ясування його специфіки. Обмежитись простим переліком причин та висвітленням наслідків голоду на сьогодні вже недостатньо.

Пам'ятники жертвам Голодомору в Україні (1932—1933)

«Засвіти свічку»
біля пам'ятного
знаку у столиці
України — Києві.

Монумент у Києві

Монумент у
Луганську

Жалобна хода в
пам'ять жертв
голодомору у
Мюнхені

Меморіал
у Віндзор,
Онтаріо

Монумент у
Обухові Київської
області

Меморіал
у Вінніпезі

Емблема жалобних днів
за жертвами
Голодомору

ГОЛОДОМОР

НАВЕСНІ 1933 ПОМИРАЛО

ЩОХВИЛИНИ	17
ЩОГОДИНИ	1 000
ЩОДОБИ	2 5000

УКРАЇНЦІВ

ПАМ'ЯТАЙ!

СТРАЧЕНІ ГОЛОДОМ:

НЕВІДОМИЙ ГЕНОЦИД

УКРАЇНЦІВ

1932-1933

**Що ви знаєте
про це?**

patriotua.at.ua

1932-1933

1932-1933

пам'ятай свою історію...

ЗАКЛЯТТЯ БЕЗПАМ'ЯТСТВА

Голодомор 1932-1933 років
на Луганщині

ЖИТИ

ЗАБОРОНЕНО!

UKR-FILM.UCOZ.UA

1932-1933

ГОЛОДОМОР 1932-1933

ГЕНОЦИД

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ
ЖЕРТВАМ ГОЛОДОМОРУ
1932 — 1933

**Вшануймо тих...
хто біль пройшов,
за наше світле майбуття!...**

